

Dolgozói mobilitás

Mobilitás 3+1 fajtája

Földrajzi:

- Vándorlás: földrajzi helyváltoztatás országon belül
- Be- és kivándorlás: országhatárok átlépése

Munkához kötődő:

- Munkahely változtatás
- (Szakmaváltás)

A mobilitás szerepe

- Ez teszi lehetővé az alkalmazkodást és az egyensúly felé történő elmozdulást a gazdaságban
- Lehet önkéntes vagy kényszerű
- Mindig költséges:
  - Keresési (frikcionális) költség
  - Lemondás kapcsolatokról, járandóságokról, illetve ezek újbóli kialakítása, megszerzése
  - Utazás, költözés

Mobilitás mint beruházás

- Jelenérték számítás:

$$\sum_{t=1}^T \frac{B_{jt} - B_{ot}}{(1+r)^t} - C$$

A hasznosságok (B, C) esetében az anyagi és a naturális egyaránt értendő. Az r a diszkontráta (pl. kamat).

Földrajzi mobilitás

- Országon belül vagy országok között.
- Elemzése az emberi-tőke elméletre támaszkodik.

Country	Immigrants as a Percentage of Labor Force
Australia	24.5
Canada	19.2 ^a
France	6.0
Germany	8.8
Italy	3.6
Japan	0.2
Sweden	5.0
United Kingdom	4.4
United States	12.4

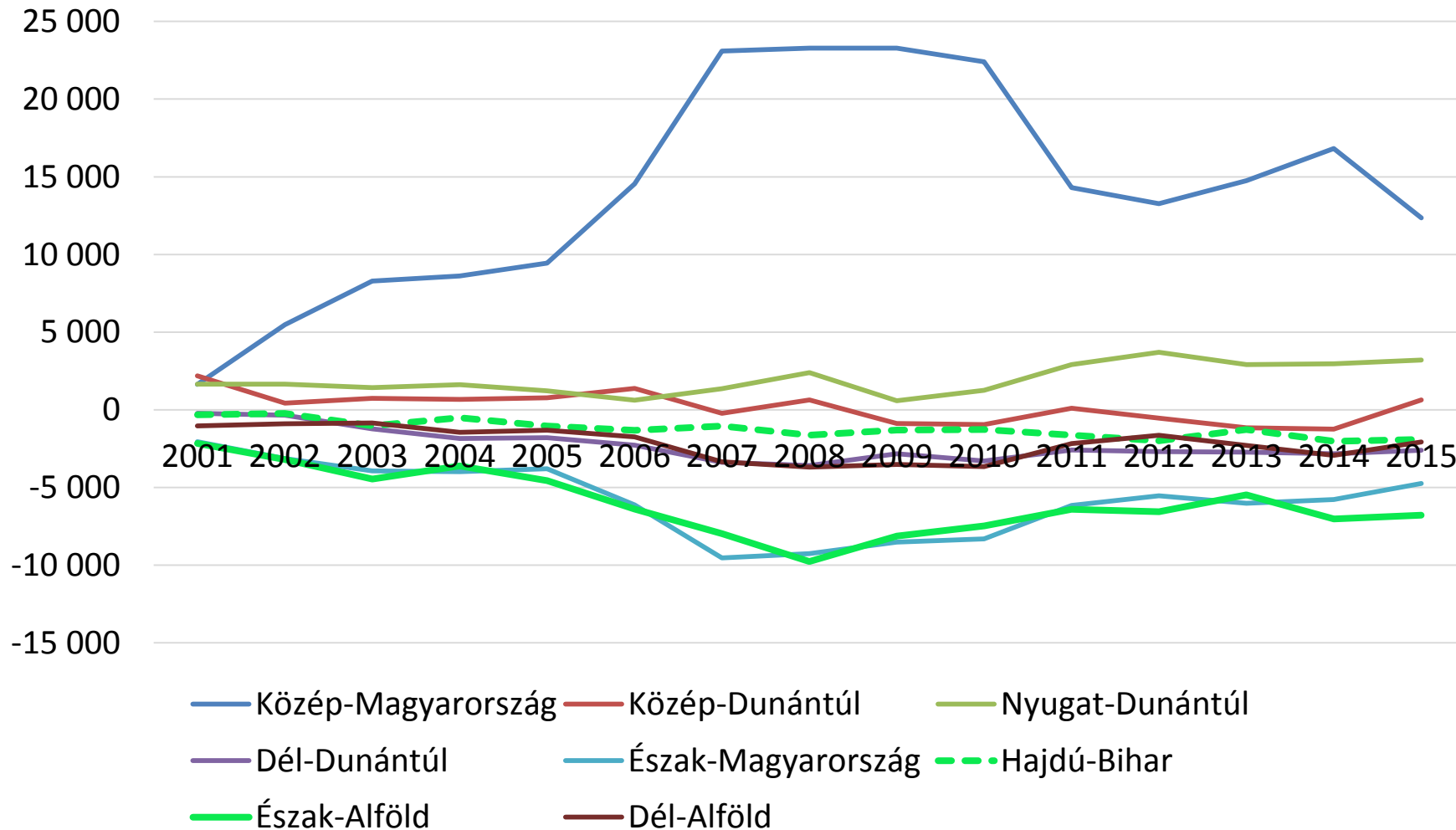
^aData are for 1996.

Source: Organisation for Economic Co-operation and Development, *Trends in International Migration*, Annual Report 2002 (OECD, 2003), Table A.2.3.

Az áramlás iránya

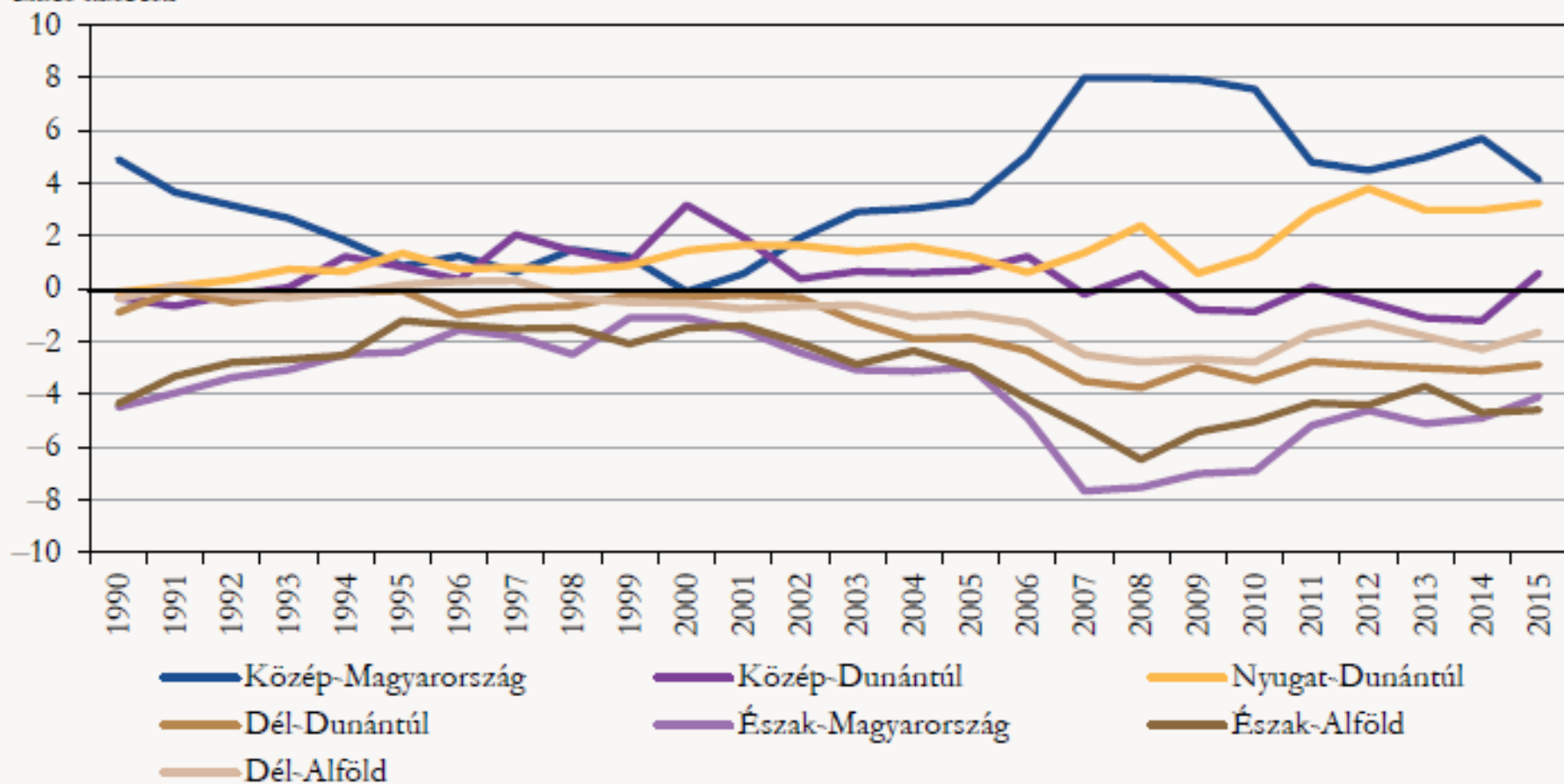
- A jobb kereseti (hasznosságnövelési) lehetőségeket jelentő helyek felé:
  - Főleg a teljes munkaidőben dolgozók reálkeresete számít
  - Befolyásolja a munkahelyszerzés esélye
- A jó lehetőségek húzóereje fontosabb, mint a rosszak tolóereje.

Belföldi vándorlási különbözet (KSH)

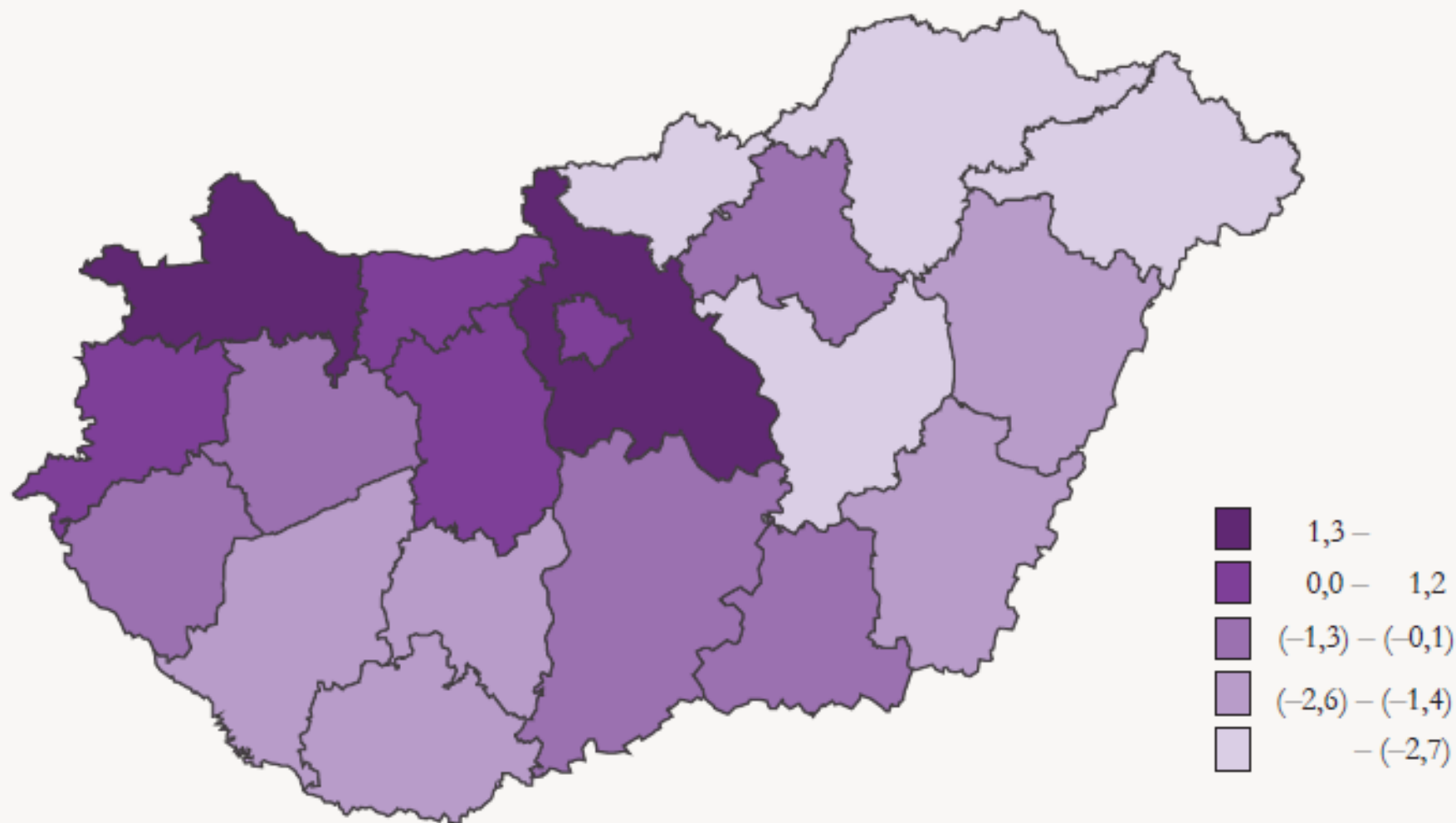
Belföldi vándorlási különbség régiók szerint

Ezer lakosra

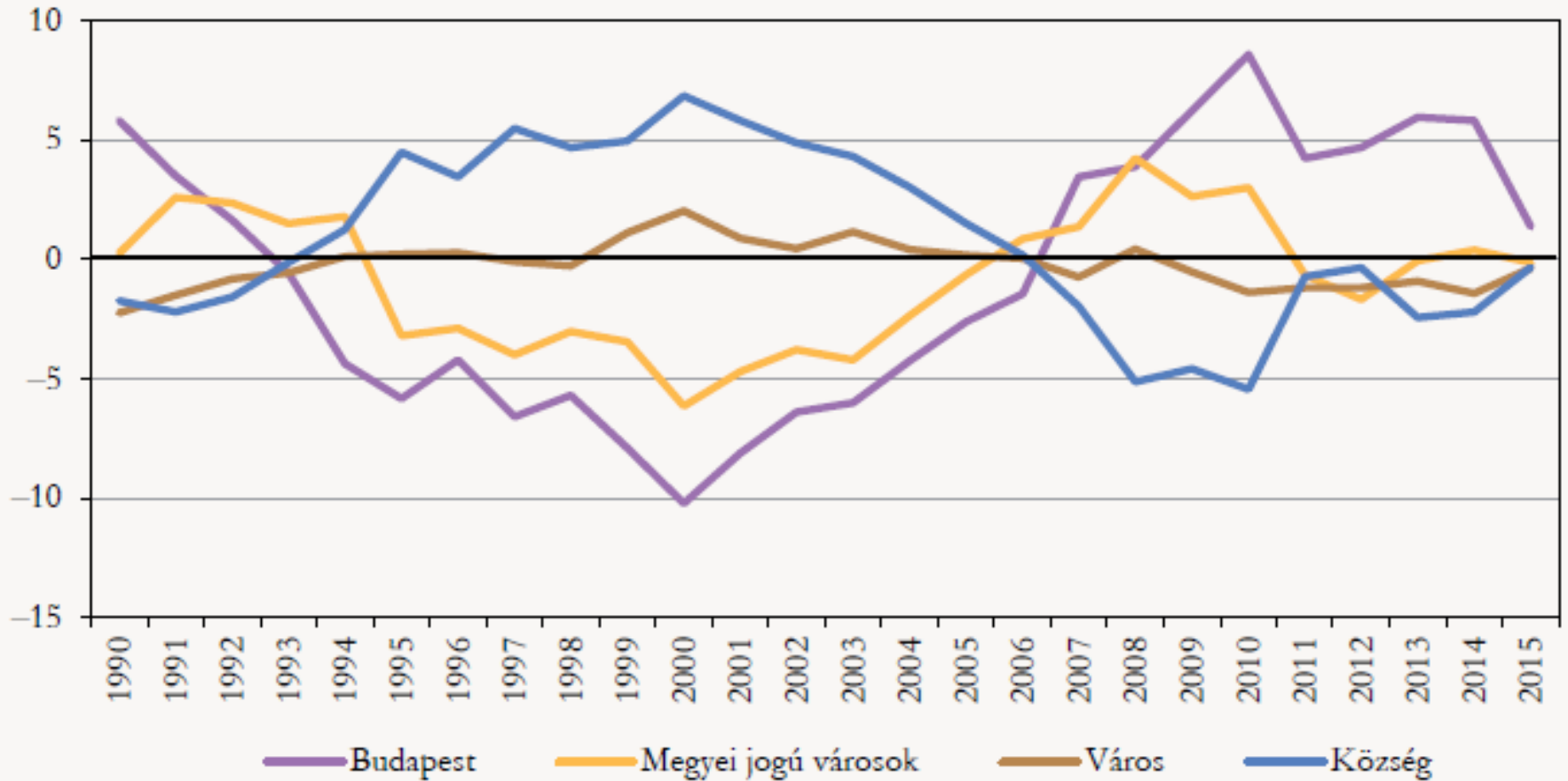

Az ezer lakosra jutó állandó belföldi vándorlás, 2015

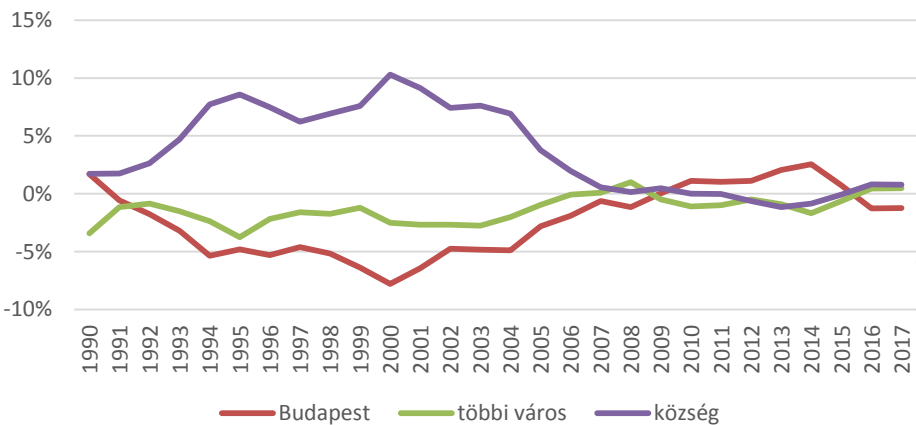
Vándorlási különbözet településtípusok szerint

Ezer lakosra

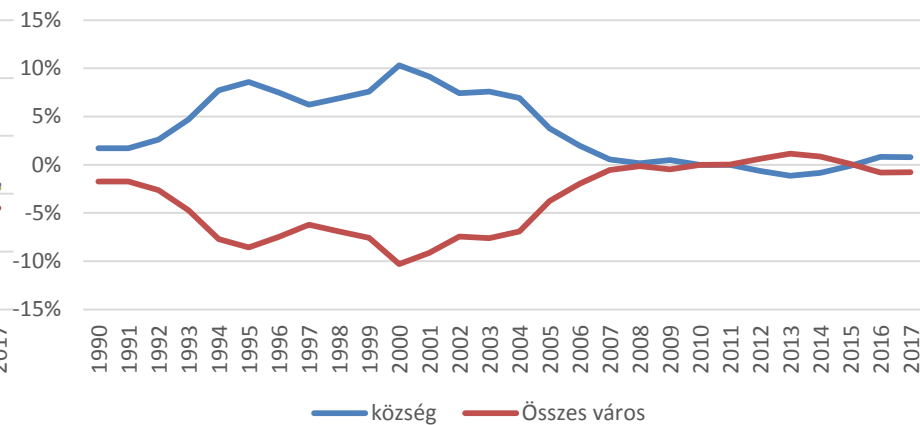

Belföldi vándorlási különbözet (KSH 1990-2017)

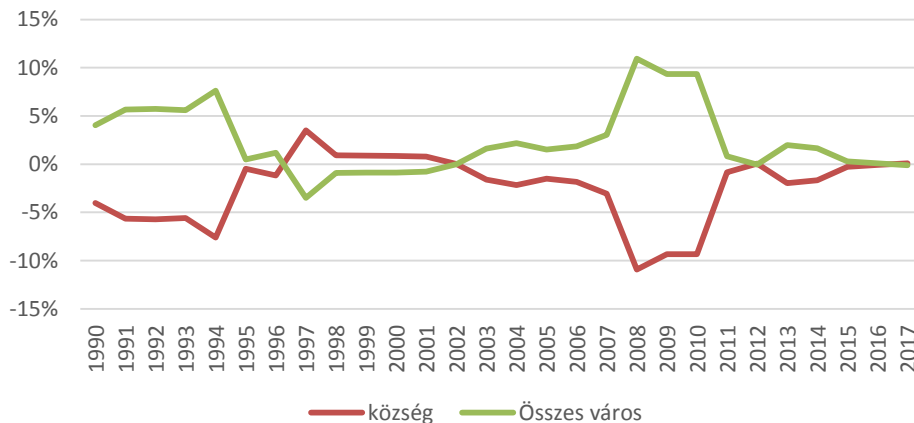
Népességnövekedés belföldi vándorlásból
(1990-2017)

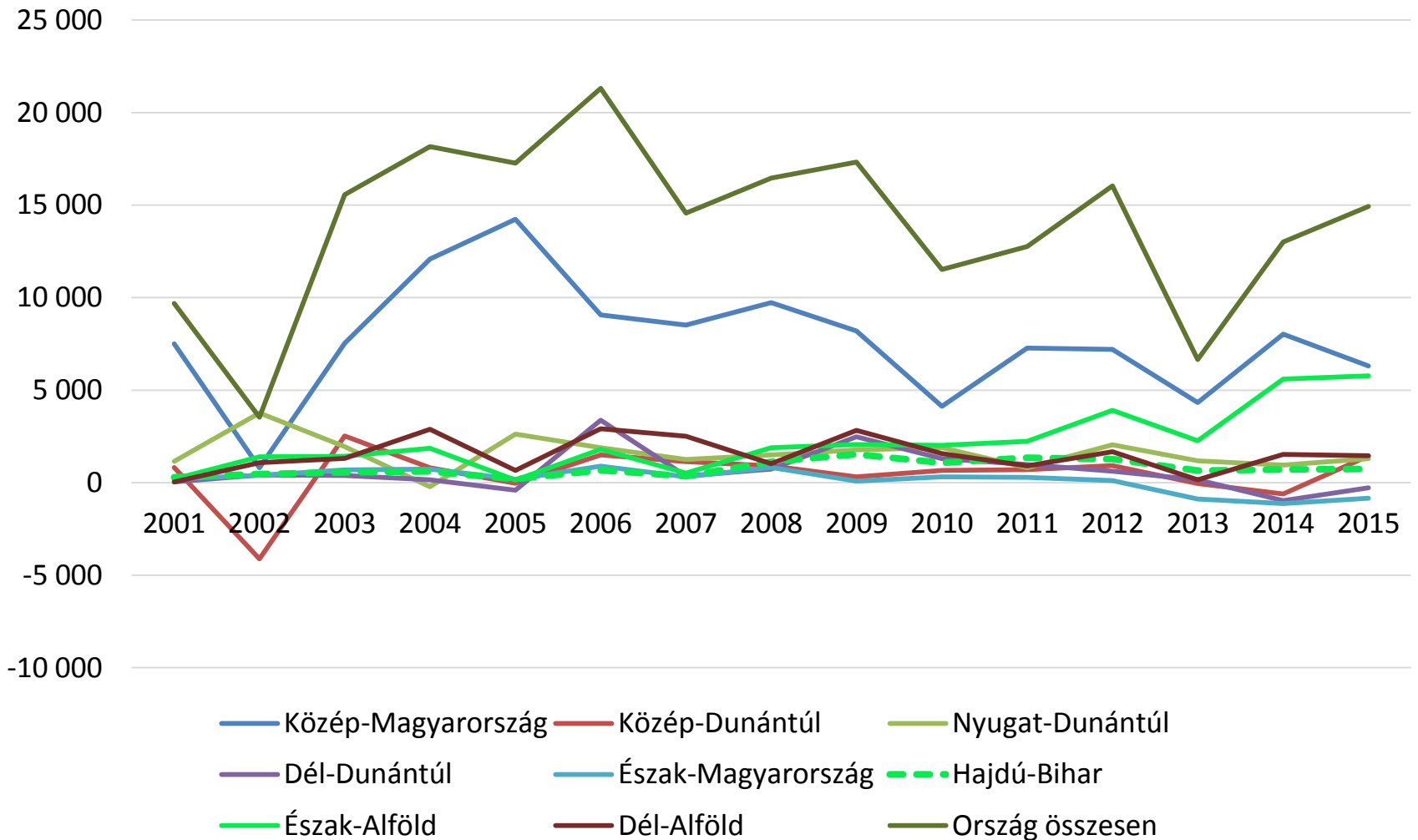
Belföldi vándorlás településtípus szerint
(1990-2017)

Ideiglenes vándorlás településtípusonként
(1990-2017)

Nemzetközi vándorlási különbözet (KSH)

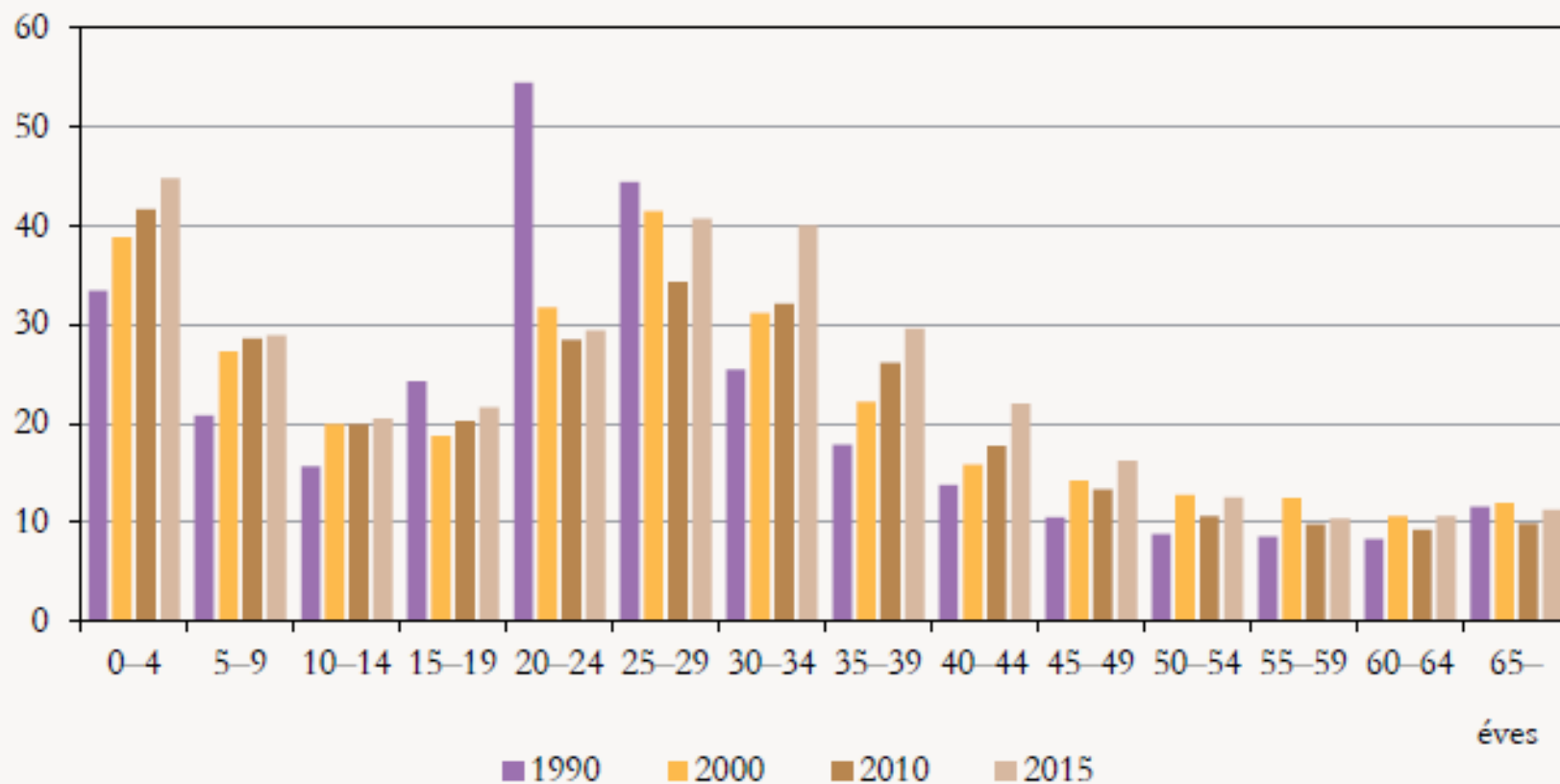

Költözők személyi jellemzői

- Életkor (messze a legfontosabb): fiatalok
  - Emberi tőke hozadékának jelenértéke
  - Pszichés költségek alacsonyabbak
- Családi állapot
- Iskolázottság:
  - Korcsoporton belül magyaráz

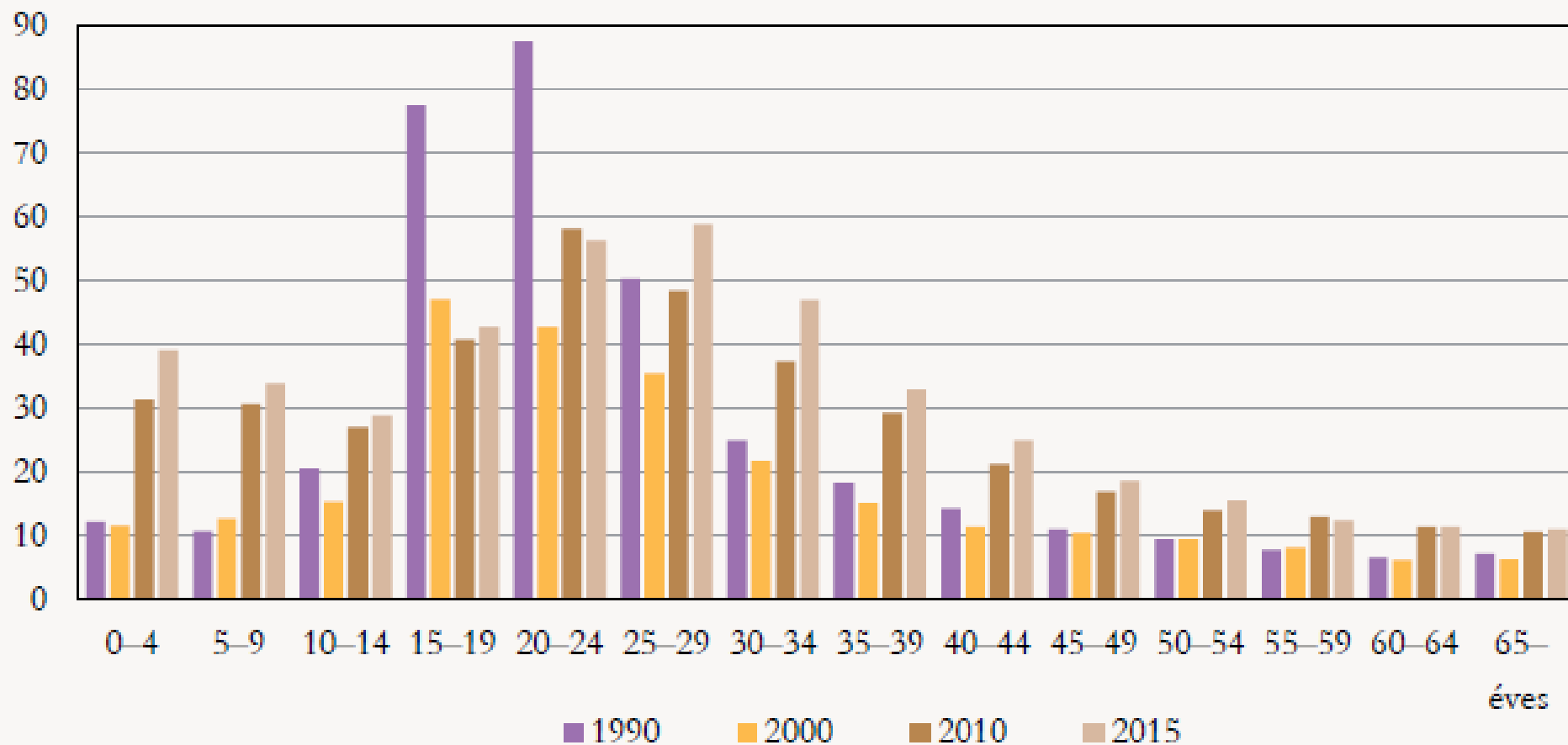
Ezer főre jutó állandó belföldi vándorlás korcsoportok szerint

Ezer lakosra

Ezer főre jutó ideiglenes belföldi vándorlás korcsoportok szerint

Ezer lakosra

A távolság szerepe

- A távolság növeli a költözés költségeit
  - Információ
  - Szállítás
  - Kapcsolatok ápolása
- Az alacsonyabb iskolázottság erősebben tart vissza a nagyobb távolságra való költözéstől

Szaktudás és kereseteloszlás

- Ahol az emberi tőke beruházás megtérülése kisebb, onnan tart a képzettebbek vándorlása a képzettség szerint differenciáltabb béreket nyújtó országok felé: pozitív kiválogatódás.

(Ezt hívják gyakran „agyelszívásnak” a másik oldalról nézve, bár ez pontatlan elnevezés, hiszen a vándorló munkaerő nem passzív elszenvedő, hanem aktív cselekvő)

Visszavándorlás

- Gyakori
- Okai, ha megtörténik:
  - A vándorlás oka kizárólag gazdasági volt
  - Nem teljesültek a várakozások

Munkahely-változtatás

- Költségei magasak: viszonylag nagy kell legyen a hozama
- Lehetséges ok az össze nem illés: ilyenkor mindkét fél jobban járhat a váltással

A munkahelyi mobilitás mintái

- Bérhatás:
  - Alacsonyabb jövedelmű ágazatokban nagyobb a fluktuáció
  - Az azonnali bérnövekedés mellett az előrejutás is általában növekszik (összeillés)
  - A kilépési arány a szervezet méretével csökken
  - Nők kilépési rátája magasabb:
emberi tőke beruházások hasznosulása a megszakított pályafutás miatt kisebb + alacsonyabb a keresetük.
Ha ezt a 2 hatást kiszűrjük, eltűnik a különbség!
- Ciklikus hatások: feszes munkaerőpiacon nagyobb
- Életkorral csökken
- Költségek növekedésével csökken (pszichésükével is)

A munkahely-változtatás költségei és a munkaerő-kínálati görbe

- Emelkedővé teszi a kínálati görbét (megszünteti a tökéletes versenyt)
- A munkaadók viselkedése a monopszóniumok irányába mozdul el

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!